

8. Чудінов А. Дискурсивные характеристики политической коммуникации. *Политическая лингвистика*. 2012. №2. С. 53–59.
9. Шейгал О. Власть как концепт и категория дискурса. *Эссе о социальной власти языка*. Воронеж, 2001. С.57–64.
10. Шейгал О. Семиотика политического дискурса. URL: <https://www.twirpx.com/file/56756/> (дата звернення 13.09.2019).
11. Grieswelle D. Politische Rhetorik: Macht der Rede, öffentliche, Legitimation, Stiftung von Konsens. Deutscher Universitätsverlag, Wiesbaden, 2000. URL: <https://books.google.com.ua/books> (дата звернення: 15.09.2019).

Тематика: Юридичні науки

ОБСТАВИНИ, ЯКІ ВИЗНАЮТЬСЯ УЧАСНИКАМИ СПРАВИ В НАЦІОНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ УКРАЇНИ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ

Керноз Н.Є.

старший викладач кафедри цивільного, господарського права та процесу

Пророченко В.В.

студент гр. КІП-162

Чернігівський національний технологічний університет

(м. Чернігів, Україна)

Конвенційний принцип неприпустимості зловживання правом вбачається у конституційних положеннях ст. ст. 23, 41, 42 і 68 Основного Закону України згідно з якими здійснення прав і свобод людини не повинно порушувати права і свободи інших осіб [1].

Конституційне реформування 2016 року щодо правосуддя в Україні викликало необхідність суттєвих змін у національному судочинстві щодо нової

законодавчої регламентації підстав звільнення від доказування, зокрема, обставин, які визнаються учасниками справи, та зміни їх статусу судом під час реалізації принципів змагальності, диспозитивності, неприпустимості зловживання процесуальними правами зміст яких істотно розширено.

Цілі і завдання дослідження: уточнення змісту ряду понять, що відносяться до питань врегулювання обставин, які визнаються учасниками справи як підстав звільнення від доказування та порівняльний аналіз законодавчої його регламентації у зміненому національному процесуальному законодавстві України.

Законом України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» від 03.10.2017 року № 2147-VIII фактично оновлено всі процесуальні кодекси.

Аналіз основних новел зміненого з 2017 року Цивільного процесуального кодексу України (надалі – ЦПК України) [2] щодо законодавчого закріплення обставин, які визнаються учасниками справи в цивільному судочинстві, співавторами досліджено [4, с. 101-104], тому вбачається необхідність у проведенні порівняльного аналізу законодавчого закріплення їх як підстав звільнення від доказування в адміністративному та цивільному судочинстві.

Вивченням різних аспектів питання щодо обставин, які визнаються учасниками справи, як підстав звільнення від доказування останнім часом займалися С.О. Аксьонов, В.В. Гордєєв, С.В. Ківалов, Р.Д. Ляшенко, А.М. Мамонтова та ін., але під різними кутами, тому залишається актуальним його дослідження.

В п. 5 ч. 3 ст. 2 Кодексу адміністративного судочинства України (надалі – КАС України, Кодекс) [3] вже з 01.09.2005 року добросовісність передбачалась як критерій оцінки адміністративним судом рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень у справах щодо оскарження (з 15.12.2017- п. 5 ч. 2 ст.2 КАС). Відповідно до ч. 4 ст. 260 ЦПК України при виборі і застосуванні норми права до спірних правовідносин суд враховує висновки

щодо застосування відповідних норм права, викладені в постановах Верховного Суду. Якщо врахувати, останні рішення Верховного Суду, зокрема, в постановах від 05.06 2018 р. у справі № 338/180/ та від 10.04 2019 р. у справі №390/34/17, та ВС зробив посилання на цей принцип добросовісності, який лежить в основі доктрини заборони суперечливої поведінки сторони правочину (*venire contra factum proprium*), яка базується ще на римській максимі - «*non concedit venire contra factum proprium*» (ніхто не може діяти всупереч своїй попередній поведінці), що у всьому світі відома під назвою процесуального естопелю [4, с. 102].

Відповідно до уніфікованих положень ч. 1 ст. 78 КАС, ч.1 ст. 82 ЦПК України: «обставини, які визнаються учасниками справи, не підлягають доказуванню, якщо суд не має обґрунтованого сумніву щодо достовірності цих обставин або добровільності їх визнання» [2,3].

Для правильного сприйняття необхідності законодавчих нововведень в контексті «обґрунтованого сумніву (у суду) щодо достовірності цих обставин або добровільності їх визнання» спробуємо зробити комплексний порівняльний аналіз змінених норм ЦПК, КАС України, а саме:

1) відповідно до п. 5 ч. 2 ст. 43 ЦПК, п. 5 ч. 5 ст. 44 Кодексу детально законодавчо регламентовані нові обов'язки учасників справи, в т. ч. «надавати суду повні і достовірні пояснення з питань, які ставляться судом, а також учасниками справи в судовому засіданні» [2,3];

2) вперше в ст. 79 ЦПК України, ст. 75 Кодексу однаково закріплено які докази є достовірними, а саме: «на підставі яких можна встановити дійсні обставини справи»;

3) з 15.12.2017 року збирання доказів в цивільних та адміністративних справах не є обов'язком суду, крім випадків, встановлених кодексами, а саме:

3.1. суд з власної ініціативи може оглянути веб-сайт (сторінку), інші місця збереження даних в мережі Інтернет з метою встановлення та фіксування їх змісту (ч. 7 ст. 81 КАС = ч. 7 ст. 85 ЦПК України);

3.2. якщо подано копію (електронну копію) письмового доказу, суд за клопотанням учасника справи або з власної ініціативи може витребувати у відповідної особи оригінал письмового доказу; при цьому якщо оригінал письмового доказу не поданий, а учасник справи або суд ставить під сумнів відповідність поданої копії (електронної копії) оригіналу, такий доказ не береться судом до уваги (ч. 6 ст. 94 КАС = ч. 6 ст. 95 ЦПК України), аналогічна норма закріплена щодо подання копії (паперової копії) електронного доказу (ч. 5 ст. 99 КАС = ч.5 ст.100 ЦПК України);

3.3. однією з обов'язкових умов для призначення експертизи судом у справі є ситуації, коли висновки експертів викликають сумніви щодо їх правильності (п. 2 ч. 1 ст. 102 КАС = п. 2 ч. 1 ст. 103 ЦПК України);

3.4. суд з урахуванням обставин справи має право визначити експерта чи експертну установу самостійно (ч. 3 ст. 102 КАС = ч.3 ст.103 ЦПК України);

4) відповідно до ч. 4 ст. 43 ЦПК, ч. 6 ст. 44 Кодексу «за введення суду в оману щодо фактичних обставин справи винні особи несуть відповідальність, встановлену законом»;

5) по новому законодавчо виписана реакція держави за порушення під час доказування через:

5.1. можливість застосування заходів процесуального примусу у вигляді: тимчасового вилучення доказів для дослідження судом (ст. 146 ЦПК = ст. 147 КАС України); приводу свідка (ст. 147 ЦПК України), приводу (ст.148 КАС України); штрафу як нововведеного заходу процесуального примусу (ст. 148 ЦПК = ст. 149 КАС України);

5.2. постановлення судом окремої ухвали щодо свідка, експерта чи перекладача у разі виявлення під час розгляду справи неправдивих показань, неправдивого висновку експерта чи неправильного перекладу, підробки доказів та направляє її прокурору чи органу досудового розслідування» – імперативний припис (ч. 4 ст. 262 ЦПК) – хоча такого положення немає в статті 249 КАС України, але в подальшому вбачається в приведенні під присягу й попередженні про кримінальну відповідальність перекладача (ст. 200 КАС =

ст. 218 ЦПК), експерта (ст. 207 КАС = ст. 225 ЦПК) та свідка (ч. ч. 3,4 ст. 212 КАС = ч.ч. 5, 6 ст. 230 ЦПК), та в можливому негативному наслідку на незаконну поведінку зазначених осіб у вигляді перегляду судового рішення за нововиявленими обставинами в майбутньому за підстави встановлення перелікованих фактів, «вироком або ухвалою про закриття кримінального провадження та звільнення особи від кримінальної відповідальності, що набрали законної сили, якщо вони призвели до ухвалення незаконного рішення у даній справі» (п. 2 ч. 2 ст. 243 ЦПК = п. 2 ч. 2 ст. 361 КАС України);

б) уніфікованою новелою національного судочинства стало положення ч. 6 ст. 242 КАС, ч. 6 ст. 263 ЦПК України: « якщо одна із сторін визнала пред'явлену до неї позовну вимогу під час судового розгляду повністю або частково, рішення щодо цієї сторони ухвалюється судом згідно з таким визнанням, якщо це не суперечить вимогам ст. 189 КАС = ст.206 ЦПК України;

7) однаково у ч. 2 ст. 78 КАС та ч. 2 ст. 82 ЦПК України визначено за яких підстав суд приймає заявлену стороною відмову від визнання обставин [2,3].

Отже, уявляється можливим констатувати позитивну уніфікацію в цивільному та адміністративному судочинстві багатьох положень щодо досліджуваної проблематики, оскільки інститут доказів та доказування займає центральне місце для забезпечення виконання завдань національного судочинства та дотримання дисципліни учасниками судового процесу з метою підвищення ефективності відправлення правосуддя.

Список літератури:

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (Дата звернення: 29.09.2019).
2. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 року № 1618-IV URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15/ed20170803>(Дата звернення: 29.09.2019 року).

3. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07. 2005 р. № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/2747-15> (Дата звернення: 29.09.2019).

4. Керноз Н.Є., Пророченко В.В. Обставини, які визнаються учасниками справи, в цивільному судочинстві: нові тенденції. *Проблеми захисту прав та свобод людини і громадянина*: матеріали VI Всеукраїнської наук.-практ. конф. молодих вчених і студентів (м. Чернігів, 16-17 травня 2019 р.). Чернігів : Черніг. нац. технол. ун-т, 2019. С. 101 – 104.

Тематика: Сільськогосподарські науки

ФІЗІОЛОГІЧНО-АКТИВНІ РЕЧОВИНИ – ВАЖЛИВИЙ ВЕКТОР У НАУКОВОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ

Кецкало В.В.

Уманський національний університет садівництва, к. с.-г. н., доцент,
<https://orcid.org/0000-0002-9137-6470>

Поліщук Т.В.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, к.
с.-г. н., ст. викл., <https://orcid.org/0000-0002-0645-6872>

Варто визначити поняття "стимулятор", "регулятор росту", "біопрепарат". Стимулятори росту – це речовини, які активізують фітогормони рослин і пришвидшують процеси метаболізму. Регулятори росту – препарати, які модифікують ростові процеси. Біопрепарати – створені як альтернатива хімічним речовинам, мають широкий спектр дії за рахунок бактерій антагоністів, азотофіксаторів, фосформобілізаторів [1, с. 43]. Застосування таких засобів збільшення врожайності досить актуальне для сільськогосподарського виробництва. Проте, важливим вектором у науковому